

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 197/2022-7

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Miloša Maďara a sudcov Jany Baricovej a Rastislava Kaššáka (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], proti uzneseniu Krajského súdu v Trnave č. k. 25 Co 82/2020-266 z 19. októbra 2021 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 11. februára 2022 domáha vyslovenia porušenia základného práva na rovnosť v konaní podľa čl. 47 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Krajského súdu v Trnave (ďalej len „krajský súd“) označeným v záhlaví tohto uznesenia. Navrhuje napadnuté rozhodnutie zrušiť a vec vrátiť krajskému súdu na ďalšie konanie.

2. Z ústavnej sťažnosti a príloh k nej pripojených vyplýva, že v konaní vedenom Okresným súdom Galanta (ďalej len „okresný súd“) pod sp. zn. 17 C 190/2014 sa žalobca v 1. rade domáhal proti sťažovateľovi v procesnom postavení žalovaného zaplata sumy 932,78 eur s príslušenstvom a žalobca v 2. rade zaplata sumy 934,81 eur s príslušenstvom.

3. Okresný súd vo veci rozhodol rozsudkom pre zmeškanie č. k. 17 C 190/2014-245 z 10. septembra 2020 (ďalej len „rozsudok okresného súdu“), ktorým sťažovateľovi uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi v 1. rade požadovanú sumu 932,78 eur s príslušenstvom a žalobcovi v 2. rade sumu 934,81 eur s príslušenstvom a zároveň rozhodol o nároku na náhradu trov konania. Konštatoval, že v danom prípade boli splnené podmienky na vydanie rozsudku pre zmeškanie na strane žalovanej strany podľa § 274 Civilného sporového poriadku (ďalej aj „CSP“), pretože sťažovateľ ani jeho právny zástupca sa nedostavili na pojednávanie, hoci naň boli riadne

a včas predvolaní, pričom svoju neprítomnosť neospravedlnili včas a vážnymi okolnosťami a súčasne boli o procesných následkoch nedostavenia sa náležite poučení.

4. O odvolaní sťažovateľa rozhodol krajský súd napadnutým uznesením, ktorým jeho odvolanie odmietol ako neprípustné podľa § 386 písm. c) CSP a žalobcom v 1. a 2. rade priznal proti sťažovateľovi nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu.

4.1. V odôvodnení napadnutého uznesenia uviedol, že podstatou odvolacej argumentácie sťažovateľa bola námietka nesprávneho právneho posúdenia veci okresným súdom a námietka jeho pasívnej vecnej legitímácie. Keďže sťažovateľ v odvolaní netvrdil, že neboli splnené zákonné podmienky na vydanie rozsudku pre zmeškanie, teda neuplatnil zákonný dôvod, pre ktoré by bolo jeho odvolanie prípustné podľa § 356 písm. b) CSP, krajský súd ho odmietol.

II.

Argumentácia sťažovateľa

5. Sťažovateľ v podanej ústavnej sťažnosti nasmerovanej proti napadnutému uzneseniu krajského súdu opisuje skutkové okolnosti jeho právnej veci a opakuje námietky uplatnené v odvolaní podanom proti rozsudku okresného súdu týkajúce sa nesprávneho právneho posúdenia veci. Spochybňuje, že žalobcovia podali návrh na vydanie rozsudku pre zmeškanie, pretože podľa jeho informácií boli na podanie predmetného návrhu „navedení“ konajúcou sudkyňou. Podľa názoru sťažovateľa preto neboli splnené podmienky na vydanie rozsudku pre zmeškanie predpokladané v § 274 CSP. Na základe uvedeného došlo svojvoľným konaním okresného súdu a následne krajského súdu k porušeniu jeho základného práva na rovnosť v konaní a taktiež jeho práva na spravodlivé súdne konanie.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

6. Napriek tomu, že obsahom ústavnej sťažnosti sú v prevažnej miere námietky smerujúce proti rozsudku súdu prvej inštancie, sťažovateľ za porušovateľa svojich práv výslovne označuje krajský súd, pričom ústavnú sťažnosť smeruje proti jeho napadnutému uzneseniu o odmietnutí odvolania z dôvodu jeho procesnej neprípustnosti. Ústavný súd preto ustálil predmet svojho prieskumu tak, ako je uvedené v záhlaví tohto uznesenia.

7. Pri predbežnom prerokovaní ústavnej sťažnosti ústavný súd dopytom na okresnom súde zistil, že sťažovateľ sa v súvislosti s namietaným porušením označených práv podľa ústavy a dohovoru napadnutým uznesením krajského súdu obrátil priamo na ústavný súd bez toho, aby proti nemu podal dovolanie.

8. Ústavný súd uvádza, že v ústavnej sťažnosti tvrdené porušenie práva sťažovateľa na spravodlivé súdne konanie zodpovedá dôvodu dovolania podľa § 420 písm. f) CSP, podľa ktorého je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle tohto ustanovenia treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zákonnému, ale aj ústavnému procesnoprávnemu rámcu a ktoré tak zároveň

znamená aj porušenie ústavne zaručených procesných práv spojených s uplatnením súdnej ochrany práva. Ide napríklad o právo na verejné prejednanie vecí za prítomnosti strany sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a na rozhodnutie o riadne uplatnenom nároku spojené so zákazom *denegatio iustitiae* [odmietnutia spravodlivosti (uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 6 Cdo 155/2017 z 25. októbra 2017), no najmä nálezh ústavného súdu č. k. II. ÚS 120/2020 z 21. januára 2021 (bod 40)]. Za vadu v zmysle § 420 písm. f) CSP sa považuje aj to, keď odvolací súd odmietol odvolanie strany sporu, hoci na takýto postup nebol daný zákonný dôvod (k tomu pozri uznesenie najvyššieho súdu č. k. 1 Obdo 8/2019 z 24. apríla 2019).

9. V § 420 CSP sú taxatívne vypočítané procesné vady konania takého stupňa závažnosti, pre ktoré je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu v merite veci alebo rozhodnutiu, ktorým sa konanie končí. Prípustnosť dovolania podľa tohto ustanovenia je tak založená na princípe univerzality, čo znamená, že dovolaním možno napadnúť každé rozhodnutie odvolacieho súdu, ktorým sa konanie skončilo, prípadne ktorým sa rozhodlo v merite veci (k tomu pozri uznesenie najvyššieho súdu č. k. 3 Cdo 236/2016 z 19. januára 2017 publikované pod R 19/2017).

10. Za rozhodnutie, ktorým sa konanie pred odvolacím súdom o danej otázke končí, pritom možno považovať rozhodnutie, ktorým odvolací súd rozhodol o odvolaní inak ako jeho vecným prejednaním, t. j. rozhodnutie o odmietnutí odvolania alebo o zastavení odvolacieho konania (k tomu pozri I. ÚS 275/2018, I. ÚS 96/2020, IV. ÚS 54/2021). Napadnuté uznesenie krajského súdu o odmietnutí odvolania sťažovateľa je preto potrebné považovať za rozhodnutie, ktorým sa konanie končí.

11. Podľa názoru ústavného súdu preto mohol sťažovateľ podať proti napadnutému uzneseniu krajského súdu dovolanie, pričom na posúdenie tvrdeného porušenia práva na spravodlivé súdne konanie mal potom právomoc najvyšší súd v dovolacom konaní. Prípustnosť dovolania podľa § 420 CSP nebola v danom prípade limitovaná ani § 422 ods. 1 CSP, t. j. tzv. majetkovým cenzom, ktorý predstavuje obmedzenie prípustnosti dovolania z hľadiska sumy, ktorá má byť predmetom dovolacieho prieskumu len pre právne posúdenie (dôvody uvedené v § 421 ods. 1 CSP).

12. Z princípu subsidiarity, ktorým sa konanie pred ústavným súdom riadi, vyplýva, že konanie pred ústavným súdom predstavuje v tejto súvislosti *ultima ratio* inštitucionálny mechanizmus, ktorý nasleduje až v prípade nefunkčnosti všetkých ostatných orgánov verejnej moci, ktoré sa na ochrane ústavnosti podieľajú. Opačný záver by znamenal popieranie princípu subsidiarity právomoci ústavného súdu (III. ÚS 149/04, IV. ÚS 135/05, III. ÚS 114/2010, III. ÚS 5/2013).

13. Vyčerpanie právnych prostriedkov, ktoré zákon poskytuje na účinnú ochranu základných práv a slobôd a na ktorých použitie je sťažovateľ oprávnený podľa osobitných predpisov, je jednou z podmienok prípustnosti sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy, a teda aj podmienkou konania vo veci individuálnej ochrany základných práv a slobôd pred ústavným súdom [§ 55 písm. d) v spojení s § 132 ods. 2 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“)].

14. Osobitnou výnimkou z pravidla o subsidiarite konania o ústavnej sťažnosti je situácia, ak sťažovateľ preukáže, že nevyčerpal právne prostriedky, ktoré mu patria na ochranu jeho základných práv a slobôd, z dôvodov hodných osobitného zreteľa. Podstatnou skutočnosťou pri aplikácii výnimky je dôkazná a argumentačná schopnosť sťažovateľa presvedčiť ústavný súd, že takéto dôvody nastali. Sťažovateľ však v podanej ústavnej sťažnosti ani len netvrdil, nie to ešte preukázal, že dovolanie nepodal z dôvodov hodných osobitného zreteľa, preto neprichádzal do úvahy ani prípadný možný postup podľa § 132 ods. 3 zákona o ústavnom súde.

15. Vzhľadom na to, že za danej situácie existovala možnosť domáhať sa ochrany práv prostredníctvom mimoriadneho opravného prostriedku (dovolania), ktorú sťažovateľ preukázateľne nevyužil, dospel ústavný súd k záveru o neprípustnosti podanej ústavnej sťažnosti smerujúcej proti napadnutému uzneseniu krajského súdu. Meritórne preskúmanie ústavnej sťažnosti ústavným súdom v situácii, keď sťažovateľ nevyužil prostriedok ochrany svojich práv, ktorý mu zákon účinne poskytoval, teda nepodal dovolanie, hoci ho podať mohol a mal, by totiž bolo porušením princípu subsidiarity ako sťažnostného atribútu vzťahu medzi ústavným súdom a sústavou všeobecných súdov, na ktorom je založené rozhodovanie o sťažnostiach podľa čl. 127 ods. 1 ústavy (m. m. III. ÚS 562/2017, I. ÚS 196/2021).

16. Ústavný súd z týchto dôvodov odmietol ústavnú sťažnosť pre jej neprípustnosť podľa § 56 ods. 2 písm. d) zákona o ústavnom súde. Ako už totiž bolo uvedené, z čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že pred podaním ústavnej sťažnosti ústavnému súdu musí strana konania vyčerpať všetky riadne i mimoriadne opravné prostriedky, resp. iné prostriedky nápravy, ktoré sú pre ňu dostupné v konaní pred všeobecnými súdmi.

17. Nad rámec uvedeného záveru, vychádzajúc z materiálneho prístupu k ochrane ústavnosti, sa ústavný súd pri predbežnom prerokovaní ústavnej sťažnosti oboznámil s napadnutým uznesením krajského súdu a musí konštatovať, že v záveroch napadnutého uznesenia o odmietnutí odvolania podľa § 386 písm. c) CSP nezistil nedostatky, ktoré by svedčili o jeho ústavnej neakceptovateľnosti.

18. Sťažovateľ podal odvolanie proti tzv. kontumačnému rozsudku okresného súdu, ktorý bol vydaný v súlade s § 274 CSP, keďže sťažovateľ, resp. jeho právny zástupca sa nedostavili na pojednávanie nariadené na 10. september 2020, na ktoré boli riadne a včas predvolaní (predvolanie na pojednávanie bolo účinne doručené právnomu zástupcovi sťažovateľa 27. mája 2020, pozn.), svoju neprítomnosť neospravedlnili včas a vážnymi okolnosťami, pričom okresný súd ich náležite poučil o procesných dôsledkoch nedostavenia sa vrátane možnosti vydať rozsudok pre zmeškanie.

19. Krajský súd po oboznámení sa s obsahom odvolania sťažovateľa dospel k záveru, že neobsahuje zákonný dôvod prípustnosti v zmysle § 356 ods. 1 písm. b) CSP, t. j. že v danom prípade neboli splnené podmienky na vydanie rozsudku pre zmeškanie. Keďže sťažovateľ v podanom odvolaní namietal len nesprávne právne posúdenie veci okresným súdom, ktorý podľa jeho názoru založil svoje rozhodnutie na nepravdivých a zavádzajúcich tvrdeniach žalobcov, krajský súd dospel k záveru, že nie je daný zákonný dôvod prípustnosti odvolania, preto ho odmietol. K predmetnému záveru ústavný súd nemá žiadne výhrady, pričom sťažovateľ ho v ústavnej sťažnosti žiadnym spôsobom nespochybňuje. Na rozdiel od predchádzajúcej úpravy totiž Civilný sporový poriadok už neumožňuje napadnúť rozsudok pre zmeškanie žalovaného vydaný podľa § 274 CSP z dôvodu, že vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Zákon výslovne viaže prípustnosť odvolania

proti rozsudku pre zmeškanie len na jediný dôvod, ktorým je, že neboli splnené podmienky na jeho vydanie, tak ako to konštatoval krajský súd (body 16 a 17 napadnutého uznesenia).

20. Záver krajského súdu, ktorým bolo odmietnuté odvolanie v zmysle § 386 písm. c) CSP, je preto odôvodnený a je v úplnom súlade s platnou procesnoprávnou úpravou. Ak by teda nebol daný dôvod na odmietnutie ústavnej sťažnosti z dôvodu jej neprípustnosti, bol by tu dôvod na jej odmietnutie pre zjavnú neopodstatnenosť podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde.

21. V závere ústavný súd uvádza, že aj keď sťažovateľ nie je v konaní pred ústavným súdom kvalifikovane právne zastúpený (§ 34 zákona o ústavnom súde), s prihliadnutím na výsledok konania ústavný súd nepristúpil v danej veci k odstraňovaniu nedostatku zákonom ustanovenej náležitosti ústavnej sťažnosti spočívajúceho v absencii právneho zastúpenia sťažovateľa, a to z dôvodu procesnej ekonómie, keďže ani prípadné odstránenie uvedeného nedostatku predložením plnej moci by podľa názoru ústavného súdu už nemohlo viesť k inému rozhodnutiu o tejto ústavnej sťažnosti, než je uvedené vo výroku tohto uznesenia.

22. Vzhľadom na odmietnutie ústavnej sťažnosti ako celku bolo bez právneho významu zaoberať sa ďalšími požiadavkami sťažovateľa.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Bratislave (detašované pracovisko) 6. apríla 2022

Miloš Maďar
predseda senátu